

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Vroegmoderne tijd

9 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- In 1602 werd de beslissing genomen om de VOC op te richten/een monopolie te geven (om de positie van de Republiek in de wereldhandel te stimuleren). 1
- Engeland ging een mercantilistisch beleid voeren / gaf de East India Company het monopolie op de handel in Azië / voerde de Navigation Acts in, wat eraan bijdroeg dat de Republiek concurrentie kreeg/minder producten kon verhandelen/minder winst maakte. 2

10 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- Omdat verschillende Europese landen een handelspost mochten openen, zouden deze landen willen voorkomen dat één Europees land de macht greep (om hun eigen aandeel niet kwijt te raken) / werd voorkomen dat een Europees land zich buitengesloten voelde en daardoor Xwéda zou aanvallen. 1

bij 2:

- Europeanen konden wapens/troepen alleen via zee aanvoeren zodat het verbod om handelsposten aan de kust te bouwen een aanval op Xwéda lastiger maakte. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

bij 1:

- Madame Palatine laat zien dat het volk zich (meer) als gelijk beschouwt aan de adel / niet langer vindt dat de adel meer aanzien/privileges verdient, 1
- want uit de brief blijkt dat de kokkin (een van de volgende): 1
 - de leefwijze/kledingstijl van de adel imiteert.
 - een adellijke dame openlijk beledigt.
 - vindt dat zij het recht heeft zich te kleden/te gedragen als de adel omdat zij haar eigen geld heeft verdiend.

bij 2:

- Madame Palatine wil niet dat het bekend wordt dat zij gebeurtenissen/roddels doorvertelt die aantonen dat er problemen zijn aan het hof / die het hof/de koning liever niet naar buiten brengt, 1
- zoals (een van de volgende): 1
 - het gegeven dat Madame Béjon geen idee heeft dat haar kokkin ook naar het theater gaat.
 - een letterlijk gesprek tussen een adellijke moeder en dochter.
 - het gegeven dat Madame Béjon door haar kokkin publiekelijk de les wordt gelezen.

Opmerkingen

- *Alleen als het antwoord (bij de eerste deelvraag) een juiste verandering en (bij de tweede deelvraag) een juiste verklaring voor het beschermen van haar positie aan het hof bevat, wordt telkens 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.*
- *Als het antwoord op de deelvragen dezelfde verwijzing naar de bron bevat, wordt alleen aan de eerste juiste verwijzing 1 scorepunt toegekend.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- In de koloniën neemt het verzet toe vanwege de onvrede over de belastingen die de Amerikaanse koloniën moeten betalen / vanwege het uitblijven van politieke inspraak voor Amerikaanse kolonisten. 1
- Volgens Franklin zal het beleid van Groot-Brittannië leiden tot het verlies van Amerikaanse koloniën voor Groot-Brittannië / leiden tot een afname van de machtsbasis van Groot-Brittannië, 1
- door (een van de volgende): 1
 - het afbeelden dat de ledematen van Groot-Brittannië met de namen van Amerikaanse koloniën geamputeerd zijn.
 - af te beelden dat Groot-Brittannië speer en schild ongebruikt naast zich laat liggen / verslagen voor zich uit kijkt.
 - af te beelden dat de Britse schepen te koop staan.

Opmerking

Alleen als het antwoord op de tweede deelvraag een juiste politieke boodschap bevat, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

13 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Rousseau ging ervan uit dat de algemene wil de basis is voor een directe democratie/volksregering, 1
- waartegen Willem Frederik waarschuwt door te schrijven dat dit uitloopt op een tirannie / dat teveel macht bij het volk het nemen van verstandige besluiten bemoeilijkt. 1
- Willem Frederik ondersteunt het 'voortbestaan van het ancien régime met pogingen om het vorstelijk bestuur op eigentijdse verlichte wijze vorm te geven (verlicht absolutisme)' door te beweren dat een vorst zich deugden als goedheid/weldadigheid eigen moet maken maar dat hij wel vorst blijft. 1

Opmerkingen

- *Alleen als het antwoord (bij de eerste deelvraag) een juiste waarschuwing tegen een gevolg van de algemene wil bevat, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.*
- *Als het antwoord bij de tweede deelvraag alleen een kenmerkend aspect bevat zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.*